

Ikmēneša jaunumi

Uzkrājumi un ieguldījumi

Pēc krituma septembrī pasaules akciju tirgos atkal sasniegti visu laiku augstākie rādītāji

2021. gada novembris

Tirgus apskats

Pēc septembrī piedzīvotā satraukuma, oktobrī situācija finanšu tirgos nostabilizējās, un globālajos akciju tirgos atkal tika sasniegti visu laiku augstākie rādītāji. Lai gan novērtēt finanšu tirgu perspektīvas tuvākajiem mēnešiem nav viegli, ir skaidrs, ka tirgus dalībniekiem diezgan ātri aizmiršās nesenie biedējošie riski, un tie atkal pārpludināja akciju tirgus. Tādēļ akciju indekss MSCI World mēneša laikā palielinājās par gandrīz 6%. Ekonomikas izaugsmes prognožu 2022. gadam lejupslīde ir nedaudz mazinājusies, un, visticamāk, nākamgad globālajai izaugsmei būtu jāstabilizējas salīdzinoši augstā līmenī. Arī bažas par pandēmiju ir nedaudz mazinājušās, pateicoties zinātnieku prognozēm, ka nākamgad kovida pandēmijai vajadzētu kļūt par ierastu lietu, un sabiedrība vienkārši iemācīsies sadzīvot ar vīrusu, neizjūtot lielus ekonomiskos un sociālos pārrāvumus. Turklāt ASV farmācijas uzņēmums Merck oktobrī panāca izrāvienu Covid-19 zāļu masveida ražošanā. Apvienotā Karaliste kļuva par pirmo valsti, kura apstiprināja minētās zāles. Eiropas Savienība un ASV iestādes ir uzsākušas zāļu izvērtēšanas un apstiprināšanas procesu. Ja zāles izrādīsies tik efektīvas, cik par to liecina klīniskie pētījumi, tās vēl vairāk mazinās vīrusa kā finanšu tirgu un globālo ekonomiku ietekmējoša faktora nozīmi.

Oktobrī publiskotā informācija par uzņēmumu peļņu gada trešajā ceturksnī liecināja, ka piegādes ķēžu pārrāvumi un pieaugošās ražošanas izmaksas nav būtiski ietekmējušas uzņēmumu rentabilitāti, un to darbības rezultāti lielākoties pārsniedza analītiķu prognozes gan ASV, gan Eiropā. Tomēr minētos rezultātus uzņēmumiem palīdzēja sasniegt preču un pakalpojumu cenu paaugstināšana. Tas, protams, radīja augstāku inflāciju, kas, visticamāk, saglabāsies augsta daudz ilgāk nekā tika prognozēts pavasarī, kad ASV Federālo rezervju sistēma nosauca pirmo inflācijas lēcieni par pārejošu. Inflācijai sasniedzot gadu desmitiem nepieredzētus rādītājus (gada inflācija eirozonā septembrī bija 3,4% un ASV – pat 5,4% līmenī), pieaug risks, ka centrālās bankas jau ir atpalikušas no līknes un var zaudēt kontroli pār inflāciju. Tomēr globālās piegādes ķēdes turpina atveseļoties, un sagaidāms, ka pierims līdz šim spēcīgais pieprasījums pēc ilgai lietošanai paredzētām precēm, tāpēc gaidāms, ka inflācija nākamgad mazināsies. Turklāt pasaules lielākās centrālās bankas jau tuvojas punktam, kad to monetārā politika sāks mainīties, pakāpeniski kļūstot stingrāki. ASV Federālo rezervju sistēma (FRS) jau ir paziņojusi, ka novembrī sāks samazināt pašreizējās iegādes 120 miljardu ASV dolāru apmērā par 15 miljardiem ASV dolāru mēnesī, nākamā gada vidū šo programmu noslēdzot pavisam.

Finanšu tirgos turpināsies stabila ekonomikas izaugsme, spēcīgs patērētāju pieprasījums un negatīvs reālais ienesīgums no obligācijām (korrigēts atbilstoši inflācijai), mudinot investorus uzņemties augstākus ieguldījumu riskus un vairāk ieguldīt akcijās, kas joprojām ir daudz pievilcīgāks ieguldīšanas veids nekā valsts un uzņēmumu obligācijas. Tomēr iespaidīga peļņa pēdējos gados (MSCI World biržu indekss trīs gadu laikā pieauga par 64% un piecu gadu laikā – par 94%), visticamāk, tuvākajos gados nozīmēs būtiski zemāku ienesīgumu, centrālajām bankām pakāpeniski uzsākot monetārās politikas normalizācijas procesu.

Akciju tirgus indeksu rezultāti (līdz 2021. gada 30. oktobrim)

Reģions	Indekss	Val.	Septembris	Kopš 2021.g. sāk.	3 mēneši	1 gads	3 gadi	5 gadi
Pasaule	MSCI World	EUR	5,8%	26,3%	6,36%	41,35%	64,19%	93,71%
Pasaule	MSCI Emerging Markets	EUR	1,1%	5,4%	1,97%	17,73%	41,98%	48,22%
ASV	S&P 500	USD	6,9%	22,6%	4,78%	40,84%	71,67%	116,58%
Eiropa	MSCI EURO	EUR	4,5%	20,1%	3,57%	43,40%	34,06%	39,11%
Centrāleiropa	MSCI EM Eastern Europe	USD	3,7%	28,1%	11,97%	71,80%	38,30%	59,47%
Āzija	MSCI EM Asia	USD	1,2%	-4,3%	-0,73%	9,89%	46,22%	54,57%
Latīņamerika	MSCI EM Latin America	USD	-5,4%	-14,0%	-15,97%	16,72%	-20,44%	-18,85%

Prognozes

Ekonomikas atveseļošanās un IKP prognozes. Neskatoties uz preču cenu pieaugumu, darbaspēka trūkumu un piegāžu pārrāvumiem, gada 3. ceturksnī uzņēmumi spēja sasniegt stabilus finanšu darbības rezultātus. Patērētāju aktivitāte joprojām ir augsta, tāpēc globālās ekonomikas izaugsme būs spēcīga arī turpmāk. Tiek prognozēts, ka globālās ekonomikas izaugsme šogad būs tuvu 6%, nākamgad – 4,4%, bet 2023. gadā saruks līdz 3,5%. Latvijas un Lietuvas ekonomikas izaugsme šogad nedaudz atpaliks no globālās ekonomikas izaugsmes rādītājiem, turpretī Igaunijā IKP pieaugumam šogad vajadzētu sasniegt pat 8,8%. Igaunijas jau tā augstās IKP pieauguma gaidas ir ietekmējušas pensiju sistēmas reforma, kuras dēļ septembrī privātpersonu kontos ielūda līdzekļi aptuveni 1 miljarda eiro apmērā.

Šā gada riski. Lielākie riski finanšu tirgiem un globālajai izaugsmei tuvākajos mēnešos: saglabāsies nekontrolētas inflācijas risks, ko veicinās elektroenerģijas deficīts un cenu kāpums, uzņēmumu darbības izmaksu palielināšanās un piegāžu pārrāvumi. Globālās pandēmijas situācija ir stabilizējusies, un, lai arī kopējais inficēšanās gadījumu skaits joprojām ir liels, tā vairs nerada būtiskus draudus globālajai ekonomikai un finanšu tirgiem. ASV Federālo rezervju sistēma (FRS) jau ir sākusi samazināt stimulēšanas pasākumus, un pasaules lielāko centrālo banku rīcība nākamgad būs daudz svarīgāks faktors.

Iepriekšminētā informācija sniegta tikai informatīviem nolūkiem. Tā nav ieguldījumu konsultācija vai kāda produkta vai pakalpojuma piedāvājums. Ne šis dokuments, ne tajā aprakstītie produkti nav paredzēti izplatīšanai vai pārdošanai Amerikas Savienotajās Valstīs vai personām, kuras dzīvo Amerikas Savienotajās Valstīs, t.s. ASV personām, un šāda izplatīšana var nebūt likumīga. SEB neuzņemas atbildību par ieguldījumu lēmumiem, kuri pieņemti, pamatojoties uz iepriekšminēto informāciju. Sniegtās informācijas pamatā ir dati, kuru avotus SEB uzskata par uzticamiem. SEB nevar saukt pie atbildības par informācijas pilnīgumu vai pareizību, vai jebkādiem zaudējumiem, kas var rasties šādas informācijas rezultātā.

Ieguldījumi akcijās, fondos un citos vērtspapīros ir saistīti gan ar iespējām, gan riskiem. Ieguldījumu tirgus vērtība var pieaugt vai samazināties. Dažos gadījumos zaudējumi var pārsniegt sākotnējo ieguldījumu. Ārvalstu tirgos veikto ieguldījumu gadījumā Jūsu peļņu var ietekmēt valūtas kursu svārstības. Aprakstīto ieguldījumu produktu un finanšu indeksu peļņas likmes iepriekšējos periodos vai tiks sasniegtas nākamajos periodos, nav apsolījums vai atsauce uz peļņas rentabilitāti nākamajos periodos.

Pirms lēmumu pieņemšanas par ieguldījumiem iesakām rūpīgi izvērtēt finanšu, juridiskos, normatīvos, grāmatvedības un nodokļu jautājumus, kas saistīti ar ieguldījumiem, un novērtēt visus ar ieguldījumu saistītos riskus, kā arī ieguldījuma atbilstību un piemērotību. Ja nepieciešams, vērsieties pie SEB konsultantam, lai iegūtu sīkākus paskaidrojumus, par nodokļu jautājumiem aicinām vērsties pie attiecīgās jomas speciālista. Vispārīga informācija par ieguldījumiem, kā arī vērtspapīriem ir pieejama SEB interneta vietnē <https://www.seb.lv>